

בעוה"ש"ת

קונטרס

עם וועט זיין גוט

וואס דאס איז א וואונדערליכע שיעור, געזאגט געווארן דורך
כבוד קדושת הרב הצדיק מוהרא"ש שליט"א
ארײַנצוברענגען אין אונז די רײע און קלארע אַמונָה אין פּאַשעפּער,
ווי אויך עצות און התחזקות וויאזוי אדורך צו גיין דעם לעבן בשלום.

פּרשת מטות מסעי תשע"ב

געבויעט און באגרינדעט אויף די ווערטער פון אונזער הייליגער און פארקטיגער רבי,
דער באהאלטענער ליכטיגקייט, דער הייליגער הויכער ליכט, אדוננו, מורינו ורבינו

רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו

און אויף די ווערטער פון זיין תלמיד, מורינו הגאון הקדוש, א וואונדערליכע ליכט,
וואס קיין שום באהעלטעניש איז נישט פארהוילן פון איהם,

רבי נתן מברסלב, זכותו יגן עלינו

און עס איז צוזאמגעפלאכטן מיט פסוקים פון תורה, נביאים, כתובים, און מאגרים
פון אונזערע הייליגע חכמים פון גמרא און מדרשים און הייליגן זוהר.

עס איז געברענגט געווארן צום דרוק
דורך חסידי ברוסלב - נא יארק צ"ו

הכתובת להשיג את הספר הקדוש הזה וכל ספרי
אדמו"ר מוהר"ן מברסלב זי"ע וספרי תלמידיו הקדושים

To obtain this and other Breslov publications:

מוסדות היכל הקודש וויליאמסבורג

Heichal Hakodesh Williamsburg

27 Skillman Street

718-384-1652 ישיבה אפיס

מתיבתא היכל הקודש

Mesifta Heichal Hakodesh

1129-42nd Street

Brooklyn NY 11219

היכל הקודש קרית יואל

Heichal Hakodesh Kiryas Joel

8 Hayes Ct.

845-467-5299

היכל הקודש מאנסי

Heichal Hakodesh Monsey

79 Decatur Avenue.

347-243-2992

היכל הקודש מאנסי

Heichal Hakodesh Monsey

32 Dolson Rd.

347-733-7551

בארץ ישראל

מוסדות "היכל הקודש" חסידי ברסלב

שני עמותות "ישמח צדיק-קהילת ברסלב בגליל"
בנשיאות כ"ק מוהרא"ש שליט"א

רחוב רבי נחמן מברסלב 1 ת.ד. 421 יבנאל 15225

טלפון רב קווי 04-6708356

פקס: 04-6708359

Visit Our Web Site: www.breslevcity.co.il

לשמוע השיעורים 212-444-9191

Find our entire book selection at:

amazon.com or at: mohorosh.com

To donate and/or sponsor one of our books please call: 845-481-3321

עֵס וְרַעַט זַיִן גּוֹט

.א

דער הייליגער רבי זאגט (שיחות הר"ן סימן נב): מפל
הדברים צועק פבוד השם יתברך! פון יעדע זאך
שרייט ארויס דער פבוד פון דעם אייבערשטן.
ווי דעראום זאגט דער הייליגער רבי (ליקוטי מוהר"ן
חלק א, סימן נד): אז דער אייבערשטער איז זיך מצמצם
פון אין סוף ביז אין תכלית און ער איז מרמז יעדן
מענטש רמזים ווי אזוי ער קען זיך אומקערן צו
אים. דאס הייסט א מענטש דארף וויסן: אז עס איז

נישטא קיין שום מציאות אויסער דעם באשעפער, און אלעס וואס ער זעהט, און הערט, און שפירט, און גייט, אלעס איז נאר געטליכקייט.

דער בעל שם טוב הקדוש זי"ע האט געזאגט (פּתּר שם טוב, סימן שצה): אלעס איז אלקות, און אלקות איז אלעס. און דאס זאגן מיר יעדן טאג ביים דאווענען: אַתּהּ הוּא אַחַד קוּדֵם שְׁבָרַתָּ הָעוֹלָם, וְאַתּהּ הוּא אַחַד מִשְׁבָּרַתָּ הָעוֹלָם. - דו באשעפער ביסט איינער אליין פאר דו האסט באשאפן די וועלט און דו ביסט איינער אליין נאכדעם וואס דו האסט באשאפן די וועלט.

דער הייליגער רבי זאגט (ליקוטי מוהר"ן חלק א, סימן נא): אין אמת'ן איז נישטא קיין חילוק פאר די וועלט באשאפונג און נאך די וועלט באשאפונג, שטענדיג איז אלעס נאר דער אייבערשטער, נאר וואס דען? פאר די בריאה איז אלעס געווען אין סוף, און די נשמה פון א איד איז געווען אין הימל, אזוי ווי חז"ל זאגן: (בראשית רבה פרשה א, סימן ד): זעקס

זאכן זענען נאך געווען פאר די וועלט, איינע פון זיי, איז די נשמה פון א איד. וואס דאס איז א חלק אלוקי ממעלי אבער ווי נאר עס איז געווארן א 'בריאה' איז שוין דא א הפרש, וועגן דעם דאכט זיך שוין, אז עס איז דא נאך זאכן אויסערן אייבערשטן חלילה, און אז דער דער וועלט איז א זאך פאר זיך, אפגעטיילט פונעם אייבערשטן, וואס פון דעם קומט אלע כפירות און אפיקורסות, ביז עס איז פארהאנען מענטשן וואס לייקענען אלעס, בשעת יעדע מינוט און יעדע סקונדע געט אים דער אייבערשטער דאס לעבן, און אלעס וכו', נאר דער מענטש כאפט נישט דאס גוטס וואס דער בורא כל עולמים טוט מיט אים, בפרט א מענטש וואס עס גייט אויף אים איבער אסאך צרות, פאררעדט ער זיך נעבעך קעגן באשעפער חלילה.

דער הייליגער רבי זאגט (ליקוטי מוהר"ן חלק א, סימן ד): כשאדם יודע שכל מאורעותיו הם לטובתו, ווען א מענטש ווייסט אז אלעס וואס עס גייט אויף אים

דורך איז פאר זיין טובה ןועגן, און סיי ןוען עס איז
 הוי'ה ןואס דאס איז רחמים, דאס הייסט עס גייט
 אים גוט, און סיי ןוען עס איז אלקים, עס גייט אויף
 אים איבער ביטערע צרות, איז ער זיך מחזק, און
 ווייסט אז דער באשעפער איז דא, און אלעס קומט
 פון אים, און דאנקט אים, דאס איז עולם הבא. דאס
 הייסט אפילו ער איז שוין דא אויף די ןועלט ןואס
 דאס איז 'אחר הבריאה', ןואס מענטשן לייקענען
 שטיין און ביין, מען גלייבט נישט אין גארנישט,
 און מען קומט אים פֿרעגן: ןויאזוי זאגסטו עס איז
 דא א בורא פֿל עולמים? ! קוק ןואס עס גייט דיר
 איבער! קוק ןואס דו ליידסט! דאך ווייסט ער, אז
 עס איז דא א בורא פֿל עולמים, און ןואס ער טוט
 איז גוט! דעמאלטס לעבט ער אין עולם הבא. ןוייל
 אפילו דא אויף די ןועלט, ווייסט ער אז אלעס איז
 דער איבערשטער, און דער באשעפער פֿירט
 אלעס, אבער אז ער קען דאס נישט אריין נעמען אין
 זיך, דעמאלטס איז אים ביטער, און עס איז ביי אים
 דא א חילוק, צווישן 'עולם הזה' און 'עולם הבא'.

וועגן דעם דארף א מענטש זיך צוגעוואוינען צו
 דאנקען דעם אייבערשטן אויף אלעס וואס ער האט
 זא, און מודה זיין אז דער באשעפער געט אים דאס
 אלעס, און אז ער האט צו עסן, איז דאס דער מן.
 און אז ער האט צו טרינקען, איז דאס דער באר. און
 אז ער האט קליידער זיך אנצוטוהן, איז דאס די
 ענגי הכבוד. ווייל די אלע זאכן געט אונז דער
 באשעפער היינט אויכעט, נאר מיר כאפן זיך נישט,
 און מיר שפייען צוריק פביכול דעם באשעפער
 אנשטאט אים צו געבן א דאנק, און זאגן: רבנו של
 עולם איך דאנק דיר און איך לויב דיר, אז די האסט
 מיר געגעבן צו עסן און צו טרינקען און קליידונג
 אנצוטוהן. וואס אויף דעם אלעם האבן חז"ל מתקן
 געווען ברכות, בפרט ברכת המזון וואס דאס איז
 שוין מן התורה (ברכות כא).

עס שטייט אין זוהר הקדוש (פרשת ויקהל, ריח): אז
 א מענטש זאל בענטשן מיט א שמחה, און דער
 חיד"א (נצוצי אורות שם): לערנט ארויס פון דעם זוהר,

אז װען אַ מענטש בענטשט מיט אַ שמחה, דורך דעם װערט ער אַ עושר, אזוי ווי דער פֿסוק זאָגט (משלי י, כב): בְּרַכַּת הוֹי"ה הִיא תַעֲשִׂיר. און מען דאַרף טאַקע זעהן צו בענטשן נאר אין אַ סידור, ווייל דער הייליגער רבי זאָגט (ליקוטי מוהר"ן חלק א, סימן יז): אַז נאָכן עסן װערט אַ מענטש אַביסל צומישט. און ער װעט אויסלאָזן אַ בִּרְכָה.

ב.

די זעלבע אויף ביי אַ רבי מיט אַ תלמיד, איז דער עיקר מעלה און שלימות פון דער תלמוד, אז ער וויסט אז אלעס וואס ער פארמאגט איז נאר פון זיין רבין.

און דאס געפונען מיר ביי יהושע בן נון, וואס כאטשיג ער האט אזויפיל מקבל געווען פון משה רבינו, האט ער זיך גערופן "משרת משה" (במדבר יא, כח), איך בין נישט מער ווי אַ משרת ביי משה. און ווידער משה רבינו האט זיך אלץ גערופן "עבד השם" (יהושע א, א), ער דינט און איז כפֿיכול אַ

קנעכט ביים באשעפער. [דער הייליגער 'בן איש חי' זי"ע האט געהאט א רבי וואס ער האט געהייסן רבי עבדאללה סומך, זכר צדיק וקדוש לברכה, (בעל מחבר ספר שו"ת זכחי צדק אויף יורה דעה). עס איז מיר געווען א וואונדער דעם נאמען ווייל עבדאללה איז אן אראבישע נאמען, האב איך געזעהן שטיין אז זיין טאטע האט אים געגעבן דעם נאמען וואס איז די ווערטער עבד-אל, א קנעכט פארן באשעפער.]

דאס זעהן מיר אויף ביי אליעזר עבד אברהם, וואס כאטש ער איז געקומען מיט צען קעמלען און מיט א גרויסע עשירות, האט ער קודם געזאגט לאזט מיר רעדן, און די ערשטע זאך האט ער אנגעפאנגען צו זאגן: עבד אברהם אנכי! (בראשית כד, לד) איך בין אברהם'ס קנעכט. דערפאר ווערט ער אנגערופן דמש"ק אליעזר (בראשית טו, ב), אזוי ווי חז"ל דרש'נען (יומא ח:): דולה ומשקה מתורת רבו לאחרים, ער האט אנגעשעפט און געגעבן צו טרינקען פון זיין רבי'ס תורה פאר אנדערע. ווייל א

תלמוד דארף שטענדיג מודה זיין אז אלעס וואס ער ווייסט און רעדט, איז אלעס פון זיין רבי, און ער איז נאר געגליכן צו א טעי"פ רעקארדער, וואס רעדט איבער וואס ער האט געהערט.

דאס געפונט מען אויך ביי משה רבינו, וואס האט זיך אפגעגעבן מיט כלל ישראל מיטן גרעסטן מסירות נפש וואס עס קען נאר זיין. חז"ל זאגן (מנחות סה.): 'משה אהב ישראל היה' משה רבינו האט ליב געהאט יעדן איד, און זיך מוסר נפש געווען פאר יעדן איד, אזוי ווייט אז ער האט פארלוירן זיין חלק אין ארץ ישראל, און ער האט נישט געקענט אריינקומען אין ארץ ישראל, ווייל ער האט גערעדט שטרענגע ווערטער פארן באשעפער, און געזאגט (שמות ה, כב): 'למה הרעותה לעם הזה' פארוואס האסטו שלעכטס געטוען פאר די אידן?! פון ווען איך בין געקומען, טוט פרעה נאך מער צרות פאר די אידן!. עס האט אים גארנישט אינטערעסירט, נאר אז פאר די אידן זאל

זיין גוט. האט אים דער אייבערשטער געזאגט (שמות ו, א): 'עֲתָה תִּרְאֶה אֲשֶׁר אֶעֱשֶׂה לְפָרְעָה' יעצט װעסטו זעהן װאס איך װעל טוען פאר פרעה. אבער די װעסט נישט זעהן װאס איך װעל טוען פאר די זיבן פעלקער װען די אידן װעלן אריינקומען אין ארץ ישראל (עייז ברש"י שם). און דא איז ער שוין באשטראפט געווארן. נאכדעם האט אים דער באשעפער געזאגט מוסר (שמות ו, ב): װארא אל אברהם וגו'. איך האב זיך באוויזן צו אברהם צו יצחק און צו יעקב באל שדי"י מיטן גרעסטן מדת הדין, און פון דעסטוועגן האבן זיי נישט מהרהר געווען. דאך שטייט נישט אז משה רבינו האט זיך אנטשולדיגט פארן באשעפער, ווייל ער האט ליב געהאט כלל ישראל.

פון דעסטוועגן כאטש די אידן האבן געהאט אזא רבי'ן, װאס האט זיי אזוי ליב געהאט, און זיך אזוי מוסר נפש געווען פאר זיי, דאך האבן דתן ואבירם נישט אפגעלאזט משה רבינו, און יעדעס

מאל נאכאמאל געפייניגט און גערודפ'ט, ביז ווען
עס איז געקומען ביי 'הפאת הצור' - שלאגן דעם
פעלזן שטיין (במדבר כ), און דער שטיין האט זיך
באהאלטן צווישן אנדערע פעלזן שטיינער, האבן
די זעלבע צוויי שקצים דתן ואבירם געזאגט פאר
משה רבינו: אפשר דארף מען שלאגן דעם שטיין,
אדער דעם שטיין? דא האט זיך משה רבינו נישט
געקענט איינהאלטן, און האט זיי געזאגט (במדבר כ,
י): שמעו נא המורים! זאגט רש"י פונעם מדרש
(במדבר רבה פרשה יט, סימן ט): מורים את מוריהם. איר
לערנט מיר וואס צו טוהן? ! איך בין דאך ענקער
רבי! אויך זאגט דער מדרש (שם): מורים, איז די
לשון פון שוטים. ווייל דאס צו טוהן איז דאך א
מוראדיגע נארישקייט.

און מען קען דאס זען בגשמיות אויכעט, ביי א
מענטש וואס געבט צו עסן פאר אנדערע מיט א
ברייטע האנט, ער גרייט אן א טעלער זופ, א
טעלער פלייש, מיט אלע מעדנים, און א מענטש

עסט, און בשעת'ן עסן זיצט ער און רעדט פל דבר
 אסור אויף דעם וואס האט אים געגעבן די עסן.
 דאס איז דאך דער גרעסטער בושה! דו שעמסט זיך
 נישט? דער לעפל איז נישט דיינס, דער טעלער איז
 נישט דיינס, שוין אפגערעדט די זופ און די פלייש
 און די אלע בא'טעמ'טע צושפייזן וואס ליגט ארום
 די פלייש איז נישט דיינס, און די זיצט און עסט און
 די רעדסט פל דבר אסור, אויף דעם וואס האט דיר
 דאס אלעס געגעבן?!

[פארשטייט זיך אוודאי אז מען דארף נישט
 קוקען אויף דעם, און ווער עס וויל טוהן חסד איז
 דאס דער גרעסטע זאך, און אזוי ווי דער באשעפער
 געט פארן מענטש אלעס גוטס, כאטש דער מענטש
 שפייט רוב מאל צוריק און האט טענות וכו', געט
 דער באשעפער נאך אלץ, דער זעלבע דארף א
 מענטש אויף אזוי זיין.]

ברוך השם מיר האבן אויפגעשטעלט א בית
 התבשיל' אין אונזער הייליגע קהילה יבנאל עיר

בְּרֶסֶלֶב, אַרְץ יִשְׂרָאֵל. וואס מען קען קומען עסן פון
 אינדערפרי נאך וותיקין, ביז ביינאכט, יעדער וואס
 איז הונגעריג און דורשטעריג, ווי עס ווערט
 פארטיילט נאנט צו טויזענט פארציעס, אן קיין
 אונטערשייד פאר וועמען, די אויפטוה דערפון איז,
 אז דער וואס האט טאקע נישט, זאל זיך נישט
 שעמען, און האט ברוך השם וואס צו עסן, און דאס
 איז די גרעסטע צדקה, ווייל ביי יעדע צדקה קען א
 מענטש אויספאפן, חז"ל זאגן (בבא בתרא ט.): אין
 בודקין למזונות, אז איינער בעט עסן, פֿרעגט מען
 זיך נישט נאך, צו ער דארף טאקע צו נישט, נאר
 מען געט אים, ווייל אז ער איז נישט הונגעריג וועט
 ער נישט קענען עסן].

ג.

קומט אויס אז א מענטש דארף וויסן אז יעדע
 זאך איז אלקות, און אלעס איז דער באשעפער, און
 ער שיקט מיר רמזים אויף יעדע פֿרט, איך דארף עס
 נאר הערן. וואס דאס האט דער בעל שם טוב

הקדוש אַוועק געשטעלט אַ יסוד אין לעבן, אז אַ מענטש זאל וויסן אז יעדע זאך ןואס ער הערט, און ער זעהט, זאגט מען אים מוסר.

עס איז באוואוסט די מעשה: עס איז געקומען צום בעל שם טוב הקדוש אַ גרויסער גאון און ער האט אים געזאגט: איך האב געהערט אז איר האט אַ גייעם ןועג! און איך ןועל אייך פּרעגן דערויף קשיות, און איך האף אז איר ןועט נישט אויף מיר ברוגז זיין, זאגט דער בעל שם טוב הקדוש: איך בין נישט ברוגז, איר קענט פּרעגן! ער פּאנגט אים אן צו פּרעגן, פון וואו ער נעמט דעם גייעם ןועג? האט אים דער בעל שם טוב הקדוש פּארציילט: וויאזוי ער איז געבוירן געווארן און אז דער טאטע האט אים איבערגעלאזט צוואה, און געזאגט: ישׂראל'יק! זאלסט נישט מורא האבן פון קיינעם, זאלסט וויסן אז דער באשעפער איז דא מיט דיר, ביי דיר, אין דיר, און ןואס דו דארפסט האבן זאלסטו נאר בעטן דעם באשעפער, און ער ןועט

דיר אלעס געבן. און אזוי האט ער מיט אים געשמועסט פון איין שמועס צום צווייטן, ביז ער זאגט אים: וועסט זעהן אז אפילו וואס א גוי זאגט, זאגט דער באשעפער.

פלוזלינג קלאפט אריין א גוי א הענדי-מאן און פֿרעגט: איר האט עפעס צו פארעכטן? זאגט אים דער בעל שם טוב הקדוש: גיי גיי, ביי מיר איז אלעס פארראכטן. אבער וויבאלד יענער וויל פארדינען אפאר גראשן לאזט ער נישט נאך און פֿרעגט: אפֿשר ביים טיש איז עפעס צובראכן אדער קאליע געווארן? ענטפערט דער בעל שם טוב הקדוש ביי מיין טיש איז אלעס בסדר! פֿרעגט ער: אפֿשר דער בעט דארף מען פארעכטן? ענטפערט דער בעל שם טוב הקדוש: מיין בעט איז בסדר. אזוי האט ער געפֿרעגט אויף יעדע זאך פון די שטוב, ביז ער איז אוועקגעגאנגען, רופט זיך אן דער בעל שם טוב הקדוש, דו זעהסט: ער איז מיין מוסר ספר! ער זאגט מיר: אפֿשר מיין טיש איז

נישט בּסדר אז איך עס חלילה נישט קיין פּשרע
 זאכן? זאג איך אים: מיין טיש איז בּסדר, פּרעגט
 ער: אפּשר ביים בעט טויג נישט? און איך האב אים
 גענטפּערט: ביי מיר איז די בעט גוט, און אזוי מיט
 יעדע זאך.

זאגט דער גאון צום בעל שם טוב הקדוש: אלעס
 קען איך אַננעמען, אפּער נישט דאס, אז א גוי זאל
 מיר זאגן מוסר, און אז װען דער גוי רעדט, איז ער
 א שליח פון באשעפער. זאגט אים דער בעל שם
 טוב הקדוש: זאג נישט אז דו קענסט דאס נישט
 אַננעמען, זאג אז דו ווילסט דאס נישט אַננעמען,
 וויל; װעסטו קענען! מיט די װערטער איז ער
 אװעק געגאנגען מיט כּעס פון בעל שם טוב
 הקדוש. אויפן װעג האט ער זיך נאך גערעגט און
 געגייפּט, דאס לערנט מען דא, אז אפילו װאס א גוי
 זאגט, איז דאס דער באשעפער? און אז איך האב
 געזאגט אז 'דאס קען איך נישט אַננעמען', זאגט
 ער: 'דו קענסט יא נאר דו ווילסט נישט'.

אזוי פֿאַרענדיג אינמיטן װעג, האט זיך אַ װאָגן פֿול מיט פֿירות איבערגעדרייט, און דער גוי האט נישט געקענט אליין אויפהייבן דעם פֿערד, האט זיך דער גוי געבעטן ביי דעם רב: קומט און העלפֿט מיר אַרויס, זאָגט ער אים: איך קען נישט! זאָגט אים דער גוי: זאָג נישט דו קענסט נישט, זאָג דו ווילסט נישט, װעסט װעלן, װעסטו קענען מיר העלפֿן אויפהייבן דעם פֿערד! ווי נאר ער האט דאס געהערט, איז ער געגאנגען און געזוכט נאָך מענטשן און זיי געבעטן לאמיר אים העלפֿן, און ער איז גלייך צוריק געפֿארן צום בעל שם טוב הקדוש, פֿדי דאס אים צו פֿארציילן און מודה זיין צו אים, דער בעל שם טוב הקדוש איז אים שוין אנטקעגן געקומען און האט אים געזאָגט: האסט זיך שוין אויסגעלערנט אזוי ווי מיינע אַנדערע תלמידים? און אז די ווילסט װעסטו קענען.

דער הייליגער רבי זאָגט (ליקוטי מוהר"ן חלק ב, סימן נב): אז אזוי ווי עס איז שווער קשיות אויפֿן

באַשעפּער, ווייל אזוי דאַרף עס צו זיין, די זעלבע
 זאך פּרעגט מען קשיות אויף אַ ערליכער איד. ווייל
 אַ ערליכער איד טראַכט זיין גאַנצע מח נאר פון
 באַשעפּער, און איז שטענדיג דבוק אין באַשעפּער,
 און פון אים אליין זעהט מען גאַרנישט, דערפאר
 האט מען קשיות אויף אים, אויף זאגט דער
 הייליגער רבי (ליקוטי מוהר"ן חלק א, סימן קמ): אויף אַ
 צדיק קען מען גאַרנישט זעהן, ער איז אזוי ווי אַ
 זיגל, וואס מען זעהט נאר פאַרקערט, נאר ווען מען
 זיגלט אראפ קען מען זעהן גראד. די זעלבע זאך
 נאר אויפן תלמיד קען מען דערקענען דאס
 גרויסקייט פונעם צדיק. דאס הייסט דורכדעם וואס
 אַ מענטש זעהט ווי אזוי ער איז געווארן
 אויפגעראכטן בגשמיות וברוחניות דורכן צדיק,
 זעהט ער דאס גרויסקייט פון צדיק, אבער נאכדעם
 וואס דער מענטש איז שוין אויפגעראכטן קומט
 אים ארויף קשיות אויפן צדיק, און ער האט טענות
 אויף אים וכו'. וועגן דעם וואויל איז דעם מענטש
 וואס דערהאלט זיך און ווייסט אז אזוי קומט עס

און האט נישט קיין שום קשיות (עיין שיחות הר"ן סימן קיח):

ד.

רבי נתן זכרוננו לברכה זאגט (לקוטי הלכות, יום טוב, הלכה ה, אות יא): די דריי שבתים פון די דריי וואכן איז אקעגן די דריי ימים טובים פסח שבועות סוכות. דארף מען פארשטיין וואס איז דער קשר איינס צום אנדערן?

מיר געפונען אין די ערשטע הפטורה פון די דריי וואכן, ביי די נבואה, וואס דער באשעפער האט געזאגט פאר ירמיה הנביא: (ירמיה א י"א): 'ויהי דבר הויה אלי לאמר, דער באשעפער האט צו מיר גערעדט, און געפרעגט: וואס זעהסטו ירמיהו? ואמר מקל שקד אני ראה, האב איך געזאגט: איך זעה א שטעקן וואס עס וואקסט אויף דעם מאנדלען. האט דער אייבערשטער געזאגט צו מיר: הטבת לראות, האסט גוט געזעהן, פי שקד אני על דברי לעשתו, וואס איך זאג אזוי וועט טאקע זיין.

עס װעט זיין גוט

כא

כְּדֵי צו פֿאַרשְׁטײן פֿאַרװאס איז געװען די נבואָה
מײט דעם אז ער האט געזעהן אַ שְׁטעקן און אויף
דעם װאקסט מאַנדלען? נאר די סוד פון נבואָה איז,
(ליקוטי הלכות קריאת שמע, הלכה ה'): אז דער נביא פֿאַנגט
אָן צו קוקן, און צו הערן, װאס איז דאס װאס איף
האב געזעהן אָדער געהערט? אזוי ווי חז"ל זאָגן
(בראשית רבה פרשה כז, סימן א.): אז די נביאים זענען
מִהַפֿף צורה ליוצרו, יעדע בילד װאס זיי זעהן אויף
דער װעלט, טרעפֿן זיי אין דעם, דעם אייבערשטן.

דער ירושלמי זאָגט (תענית פרק ד, הלכה ה'): אז
מאַנדלען פון װען מען זייעט דאס אָן ביז עס
װאקסט אַרויס, דויערט דאס איין און צוואַנציג
טעג, װאס דאס גייט אַרויף אויף די דריי װאכן פון
בין המצרים, פון שבֿעה עשר בתמוז ביז תשֿעה
בָּאב. דער הייליגער רבי זאָגט אויף (ליקוטי מוהר"ן חלק
ב, סימן פה): אז אָן איי, און דער בוים לוז דויערט צו
װאקסן איין אין צוואַנציג טעג, װאס דאס איז מרמז
אויף בין המצרים.

דארף מען פארשטיין, פארנוואס פונקט מאנדלען
 נעמט אזויפיל טעג צו וואקסן? נאר מאנדלען, פאר
 עס איז געצייטיגט איז דאס זייער ביטער, אָבער
 ווען דאס איז שוין געצייטיגט, דעמאלט איז דאס
 זיס (עיין זוהר שמות דף יד:). דאס האט דער באשעפער
 געוויזן פאר ירמיהו הנביא, א שטעקן, וואס מיט
 דעם כאפט מען קלעפ, און אויף איז געוואקסן אויף
 דעם מאנדלען, צו ווייזן אז ביים אָנפאנג וועט
 טאקע זיין ביטער פאר די אידן, אזוי ווי די ביטערע
 מאנדלען, און זיי וועלן נעכעף דורך גיין אַ ביטערן
 גלות, אָבער נאכדעם וועט שוין זיין גוט און זיס,
 אזוי ווי די זיסע מאנדלען.

דאס איז די דריי וואכן וואס אידישע קינדער
 קלאגן אויפן שווערן גלות, און דער עיקר גלות איז,
 אז מען פאלט אריין מיט קשיות אויפן באשעפער,
 אָבער אז מען האלט זיך שטארק אין די אָמונה,
 ווערט נאכדעם זייער לעכטיג און זיס.

ווען דער הייליגער סאטמארער רבי זי"ע איז אַוועק געפֿאַרן פֿון אַרץ ישׂראַל, האָט אים הגאון הצדיק רבי אשר זעליג מרגליות זצ"ל געפֿרעגט: פֿאַר וועמען לאַזט אונז דער רבי איבער דאָ? פֿאַר וועמען וועלן מיר געבן אַ קוויטל ווען מען האָט אַ צָרָה, צו וועמען וועט מען גיין? האָט ער געענטפֿערט: אַז דו וועסט גיין אין בית המדרש און דו וועסט זעהן איינער שאַרט אַרויף די ערמעל און האָט אַ נאַמבע"ר, [וואס די דייטשע רשעים האָבן אַריינגעקריצט ביי די מלחמה אלץ סימן] און לייגט נאָך תּפּילין, פֿון אים מעג מען בעטן אַ בִּרְכָה! (זייט אײַך האָב געהערט די מעשה, יעדעס מאל ווען אײַך זעה אַזאַ אײַד, בעט אײַך אים אַ בִּרְכָה.) ווייל די מענטשן זענען דורכגעגאַנגען דאס גרעסטע גיהנום רחמנא לצלן, און פֿונדעסטוועגן זענען זיי געבליבן מאַמינים בְּנֵי מַאֲמִינִים און נישט געהאַט קיין קשיות אויפֿן באַשעפֿער, איז דאָס די גרעסטע מדריגה.

עס איז געווען דאָהי אַ מענטש וואס איז געווען רחמנא לצלן אַ קאפּאָ"ו ביי די צווייטע וועלט מלחמה, און מען האט אים גע'מסר'ט, און עפּעס אַ איד האט געזאָגט אַז דער הייליגער קלויזענבורגער רב זי"ע קען מעיד זיין פּאַרן דזשאַד"ש, האט ער אים אַראַפּגערוּפּן, אָבער ער האט נישט געוואלט גיין מסרן אַ איד בשום אופן, אפילו מען זאל אים אַיינזעצן אלץ קנס. פּאַרן דזשאַד"ש איז דאס געווען אינטערעסאַנט אַז אַ מענטש זאל נישט וועלן עדות זאָגן אפילו ער וועט דאַרפן זיצן אין תּפּיסה, [ווייל אַז מען איז מבוזָה דעם געריכט הויז זעצט מען אַיין אין תּפּיסה]. איז דער דזשאַד"ש אַליין אַראַפּגעקומען הערן וואס ער האט צו זאָגן. רופּט ער זיך אַן: איר קענט דען דן זיין דעם איד וואס ער איז געווען אַ קאפּאָ"ו? מען האט אים דאך גע'הרג'ט מיט מכות רצח, און וואס טוט דען נישט אַ מענטש זיך צו ראטעווען? און ער איז אים מסביר: אַז ווער עס איז נישט דאַרטן געווען און דאס דורכגעלעבט קען דאס נישט פאַרשטיין, מען

עס וועט זיין גוט

כה

האט זיי צוגענומען דעם דעת, אמת ער איז געווען
א קאפא"ו, אבער אין וועלכע אומשטענדן איז דאס
געווען?! עס איז געווען נאכן נישט עסן אפאר
טעג, און נאר אויב ער וועט שלאגן א איד וועט
מען אים געבן צו עסן. [אוודאי זענען געווען
מענטשן וואס האבן זיך מוסר נפש געווען און זיי
האבן זיך געלאזט הרגענען אבי נישט צו שלאגן א
צווייטן איד, אבער נישט יעדער איינער קען דאס
בייקומען.] און דער דזשאד"ש האט דאס
פארשטאנען.

ה.

דער חיד"א ברענגט אויף עטליכע פלעצער
(צווארי שלל הפטרת שמות, חומת ענג על ירמיה, ועוד...) אז
מק"ל איז סופי תיבות פון די אבות, אברהם יצחק
ישראל. מען זעהט ביי די תוכחה שטייט אויף
(ויקרא כו, מב) 'וְזָכַרְתִּי אֶת בְּרִיתִי יַעֲקֹב אֵף אֶת בְּרִיתִי
יִצְחָק וְאֵף אֶת בְּרִיתִי אַבְרָהָם אֲזָכֹר', דאס הייסט
אפילו א מענטש כאפט - רחמנא לצלן - קלעפ מיט

א מַק"ל, פון אַלע זייטן, זאל ער אָפּער וויסן, אַז
 בייים סוף פון דעם מַק"ל, ןווען עס איז שוין עק
 ןוועלט, ליגט דאָרט דער סופי תיבות אַבְרָהָם יצחק
 און ישׂראֵל.

ןוועגן דעם זענען דןווקא די דריי ןוואכן פון בין
 הַמָּצְרִים מְרוּמָז קַעגן די שְׁלֹשׁ רְגָלִים, ןוואס איז
 קַעגן די דריי אַבּוּת. צו ןווייזן אַז יעדער איד האט
 אויף שׁייכות מיט די הייליגע אַבּוּת. אַזוי ןוי דער
 הייליגער רַבִּי רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ זי"ע זאגט אין זיין
 תּפִּלָּה אַ מוֹרָא דִּיגַע לְשׁוֹן: מַמְדְּרִיגָה לְמַדְרִיגָה
 תּעֲלִינוּ שְׁנִזְכָּה לְבַא לְמַעַלַת אַבּוּתֵינוּ הַקְדוּשִׁים
 אַבְרָהָם יצחק וַיעֲקֹב, איף בין מַקְנָא אַבְרָהָם יצחק
 וַיעֲקֹב ןוואס זיי האבן געקענט ביישטיין אַזעלכע
 שְׁןוערע נסיונות, אַזוי אויף דאָרפן מיר וויסן אַז מיר
 זענען אויף קינדער פון אַבְרָהָם יצחק און יעֲקֹב, און
 מיר ןוועלן אויף אַלעס איבער קומען בייים סוף.

דער הייליגער רַבִּי זאגט (ליקוטי מוֹהַר"ן חלק א, סימן
 מ): אויף דעם פּסוק אֵלֶּה מִסְעֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל (במדבר לג,

עס וועט זיין גוט

כז

(א): אז די אלע נסיעות גייט ארויף אויף יעדן איד, אויף ווערט געברענגט אין ספרים הקדושים (דגל מחנה אפרים פרשת מסעי בשם זקינו הפעל שם טוב הקדוש זי"ע) אז די אלע צוויי און פערציג מסעות וואס מען איז ארום געפארן דאס גייט דורעך אויף יעדן איד.

די משנה זאגט (אבות פרק ה, משנה ג): **בַּעֲשֶׂרֶה נסיונות נתנסה אברהם אבינו ועמד בפולם להודיע חיבתו של אברהם אבינו. מיט צען נסיונות האט מען אויסגעפרוואווט אברהם אבינו, און ער איז דאס אלעס בייגעשטאנען. זאגן צדיקים (עיין מאור עינים פרשת וארא). אז די צען נסיונות גייט אויף דורעך אויף יעדן איד, נאר וואס דען? אברהם איז בייגעקומען דעם נסיון.**

וועגן דעם די דריי וואכן וואס איז איין און צוואנציג טעג באטרעפט וויפיל דער שם אהי"ה איין און צוואנציג (עיין בספר אור לשמים פרשת בלק). וואס דאס ווייזט אויף רצון, אזוי ווי דער הייליגער רבי זאגט (ליקוטי מוהר"ן חלק א, סימן ו): **אז אהי"ה**

מיינט: 'איך וויל זיין פון יעצט א ערליכער איד'.
 וואס דאס איז די העכסטע מדריגה, אז א מענטש
 איז זיך מחזק און אפילו ער זאגט אז ער ליגט נאך
 טיף אין שמוץ וכו' דאך לאזט ער נישט אפ זיין
 רצון, און געט נישט אויף, נאר ער וויל פון יעצט
 ארויסגיין דערפון.

דערפאר די דריי וואכן איז פון איין זייט זייער
 פינצטער, אבער דווקא אין די דריי וואכן קען מען
 טרעפן גרויסע זאכן, דאס מיינט צו זאגן אז פביכול
 אין די צרות קען מען טרעפן דעם בורא כל עולמים,
 און ווען א איד ווייסט אז יעדע זאך איז פון בורא
 כל עולמים, דעמאלטס דאנקט ער דעם באשעפער,
 וואס דאס וועט זיין די גאולה און בננין בית
 המקדש, אז יעדער איינער וועט וויסן אז אלעס איז
 דער בורא כל עולמים.

דער אייבערשטער זאל העלפן מען זאל שוין
 זוכה זיין צו דעם.

תם ונשלם שבה לאל בורא עולם